

karjeras iespējām tehniskajās nozarēs.

Informācijas tehnoloģijās, elektronikā, elektrotehnikā, mašīnbūvē,

projekta segregācijas ceļu izstrādāšana, kas saņem atbalstu Eiropas Kopienas EQUAL programmā. Projektu īstenoja 20 dažādas organizācijas, kas pārstāv nevalstisko sektoru, darba devēju asociācijas,

projekta segregācijas ceļu izstrādāšana, kas saņem atbalstu Eiropas Kopienas EQUAL programmā. Projektu īstenoja 20 dažādas organizācijas, kas pārstāv nevalstisko sektoru, darba devēju asociācijas, cija par to, kurās skolās tehniskās profesijas var apgūt, iespējams izpildīt arī interešu testu, kas palīdzēs izvēlēties sev atbilstošāko jomu, kurā veidot savu karjeru. ▲

Padziļina zināšanas implantēšanas noslēpumos

Ilona Kursīte

No 1. līdz 7. jūnijam zobārstniecības klīnikas *Zinta* ārsti Zinta un Ģirts Štekerhofi apmeklēja 2. pakāpes implantoloģijas kursus Telavivā (Izraēla), ko rīkoja pasaules līmeņa zobārstniecības tehnoloģiju firma *Alfa Bio*.

Latviju pārstāvēja 26 cilvēku grupa, no kuriem implantēšanā praktizē 4–5 ārsti.

Implantoloģija medicīnā ir salīdzinoši jauna metode, kas strauji attīstās. Implantants ir titāna stienītis jeb skrūvīte, ko ievada pacienta žokļa kaulā trūkstošā zoba vietā. Tas kalpo par pamatu metālkeramikas kroņi vai protēžu ievietošanai.

Pasaulē implantēšana pazīstama aptuveni 20 gadus, Latvijā – krietni īsāku laiku sprīdi, tāpēc mūsu zemē nav izveidojusies vienota sistēma. Visas mūsu valsts klīnikās pielietojamās implantēšanas tehnoloģijas iegūtas ārzemēs – Vācijā, ASV, Izraēlā, Zviedrijā, Itālijā utt.

Ģirts Štekerhofs pastāstīja, ka līdz šim klīnikā *Zinta* strādāts ar vācu firmas *Semados* implantiem:

«Diemžēl atsevišķās situācijās tie neatbilst pacienta anatomiskajām īpatnībām un nav pielietojami. Izstādē Ķelnē ar savu daudzveidību un piemērotību dažādās situācijās mūsu uzmanību piesaistīja Izraēlas firmas *Alfa Bio* implantanti. Kursos gūtā informācija apliecināja to sniegtās plašās iespējas dažādos sarežģītos gadījumos.»

Kursu dalībnieki klātienē vēroja operāciju, kuras laikā bezzobu žoklī tika iestiprinātas skrūves un nostiprināts pagaidu tilts. Atkarībā no kaula stāvokļa tuvākā vai tālākā nākotnē pagaidu kroņus nomainīs ar pastāvīgajiem metālkeramikas kroņiem. Tās ir dārgas, darbietilpīgas un ilgstošas operācijas, taču rezultātā cilvēks iegūst zobus, kas neatšķiras vai ir pat skaistāki par paša bijušajiem zobiem.

Cilvēki nereti vaicā: implantēšana – cik tā ir droša, efektīga un cik tā izmaksā?

Ķirurgs Ģirts Štekerhofs atzīst, ka pasaulē zobu labošanas cenas arvien pieaug, tāpēc attīstītajās valstīs pacienti biežāk izvēlas zoba izraušanu un implanta ievietošanu. Tas nav lēti, taču ilgtermiņā izdevīgi, jo sniedz iespēju atjaunot zaudētu zobu, iepriekš nenoslīpējot

tam blakus esošos zobus, ievietot neizņemamas protēzes, kā arī uzlabot izņemamo protēžu fiksāciju, implantu izmantojot par balstu.

Implantēšanas iespējas šobrīd ierobežo kaula trūkums (pēc zoba izraušanas šajā vietā kauls sāk atrofēties). Kursos vērotas operācijas, kurās veiktas kaula pacelšanas žokli. (Vieglāk to izdarīt tikai viena zoba trūkuma gadījumos.) Implantanti žokļa kaulam dod pozitīvu noslogojumu – neļauj kaulam atrofēties un uzņemas to slodzi, kas citādi būtu jānes pārējiem mutē palikušajiem zobiem.

Telavivas ārsti saviem implantiem šobrīd dod 10 gadu garantiju, katru gadu par vienu vienību šo skaitli palielinot. Pieredzei pieaugot, pieaug arī iespēja veikt sarežģītākas operācijas.

Piedaloties kursos Latvijā, ārsti Zinta un Ģirts Štekerhofi bieži vien nesāņem atbildes uz jautājumiem, kas radušies, praktizējot implantēšanu. Telavivā saruna risinājusies vienā līmenī: «Mūsu zemē implantēšana ir jauna metode. Latvijā plašu pieredzi gūt ir grūti, savukārt ārzemēsursos saņemtās zināšanas un atziņas sarežģītākos gadījumos dod stimulu implantēšanas attīstībā un pielietošanā praksē.» ▲